

Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Beekakkersstraat te Beerse

**Annelies De Raymaeker
Wouter Yperman**

**Tienen, 2020
Studiebureau Archeologie bvba**

**Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan de
Beekakkersstraat te Beerse**

**Annelies De Raymaeker
Wouter Yperman**

**Tienen, 2020
Studiebureau Archeologie bvba**

Colofon

Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Beekakkersstraat te Beerse

Initiatiefnemer:	Danneels Projects NV
Projectleiding:	Annelies De Raymaeker & Vanessa Vander Ginst
Erkend archeoloog:	Annelies De Raymaeker
Auteurs:	Annelies De Raymaeker Wouter Yperman
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2020, Studiebureau Archeologie bvba

Inhoudstafel

Inhoudstafel	p. 1
Hoofdstuk 1 Samenvatting van het uitgevoerde bureauonderzoek	p. 3
Hoofdstuk 2 Resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek	p. 6
2.1 Beschrijvend gedeelte	p. 6
2.1.1 Administratieve gegevens	p. 6
2.1.2 Archeologische voorkennis	p. 9
2.1.3 Vraagstelling en onderzoekopdracht	p. 9
2.1.4 Vooropgestelde onderzoeksmethode en -technieken	p. 9
2.1.5 Afwijkingen ten aanzien van de vooropgestelde onderzoeksstrategie en -methoden	p. 10
2.2 Assessment	p. 11
2.2.1 Landschappelijke ligging van het projectgebied	p. 11
2.2.2 Beschrijving van de referentie-bodemprofielen	p. 16
2.2.3 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	p. 20
2.2.4 Impactbepaling van de geplande werken op het bodemarchief	p. 20
2.2.5 Potentieel op kenniswinst	p. 20
2.2.6 Beantwoording onderzoeksvragen	p. 20
2.2.7 Conclusie en afweging vervolgonderzoek	p. 20
Hoofdstuk 3 Resultaten van het veldkarterend onderzoek	p. 21
3.1 Beschrijvend gedeelte	p. 21
3.1.1 Administratieve gegevens	p. 21
3.1.2 Archeologische voorkennis	p. 23
3.1.3 Vraagstelling en onderzoekopdracht	p. 23
3.1.4 Vooropgestelde onderzoeksmethode en -technieken	p. 24
3.1.5 Afwijkingen ten aanzien van de vooropgestelde onderzoeksstrategie en -methoden	p. 24
3.2 Assessment	p. 25
3.2.1 Determinatie van de vondsten	p. 25
3.2.2 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	p. 26
3.2.3 Impactbepaling van de geplande werken op het bodemarchief	p. 26
3.2.4 Potentieel op kenniswinst	p. 26
3.2.5 Conclusie en afweging vervolgonderzoek	p. 26

Hoofdstuk 4	Resultaten van het proefsleuvenonderzoek	p. 27
4.1	Beschrijvend gedeelte	p. 27
4.1.1	Administratieve gegevens	p. 27
4.1.2	Archeologische voorkennis	p. 29
4.1.3	Vraagstelling en onderzoekopdracht	p. 29
4.1.4	Vooropgestelde onderzoeksmethode en -technieken	p. 31
4.1.5	Afwijkingen ten aanzien van de vooropgestelde onderzoeksstrategie en -methoden	p. 32
4.2	Assessment	p. 34
4.2.1	Landschappelijke ligging van het projectgebied	p. 34
4.2.2	Beschrijving van de referentie-bodemprofielen	p. 39
4.2.3	Vergelijking met het landschappelijk booronderzoek	p. 43
4.2.4	Beschrijving van de bodemsporen	p. 43
4.2.5	Beschrijving van de vondsten	p. 52
4.2.6	Natuurwetenschappelijke staalnames	p. 54
4.2.7	Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	p. 54
4.2.8	Impactbepaling van de geplande werken op het bodemarchief	p. 54
4.2.9	Potentieel op kenniswinst	p. 55
4.2.10	Beantwoording onderzoeksvragen	p. 55
4.2.11	Conclusie en afweging vervolgonderzoek	p. 56
Hoofdstuk 5	Programma van maatregelen	p. 59
5.1	Administratieve gegevens	p. 59
5.2	Gemotiveerd advies	p. 61
5.3	Programma van maatregelen	p. 62

Plannenlijst

Hoofdstuk 3 Resultaten van het veldkarterend onderzoek

3.1 Beschrijvend gedeelte

3.1.1 Administratieve gegevens

Projectcode:	2020 J 167
Aanleiding:	De opgemaakte archeologienota kadert in een geplande omgevingsvergunningsaanvraag voor een verkaveling met in totaal een kadastraal oppervlakte van ca. 10.579 m ² . Daarmee valt de vergunningsaanvraag binnen de aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen 3000 m ² of meer bedraagt (Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014 en de Code van Goede Praktijk).
Erkend archeoloog:	Wouter Yperman OE/ERK/Archeoloog/2015/00056 Studiebureau Archeologie bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00002
Actoren	Wouter Yperman (archeoloog)
Locatie:	Beerse, Beekakkersstraat (fig. 1.1 en 1.2) Bounding box: punt 1: x= 183616, y= 223743 punt 2: x= 183758, y= 223869 Gemeente Beerse, Afd. 1, Sectie A, Percelen 338a, 339a, 339b, 407t2, 407s2
Periode uitvoering:	30 September 2020
Relevante termen¹⁷:	Metaaldetectie
Bebouwde zones:	Op het zuidelijke deel van het terrein staan een aantal hobbyhokjes.

¹⁷ Thesaurus: <https://inventaris.onroerendergoed.be/thesaurus>

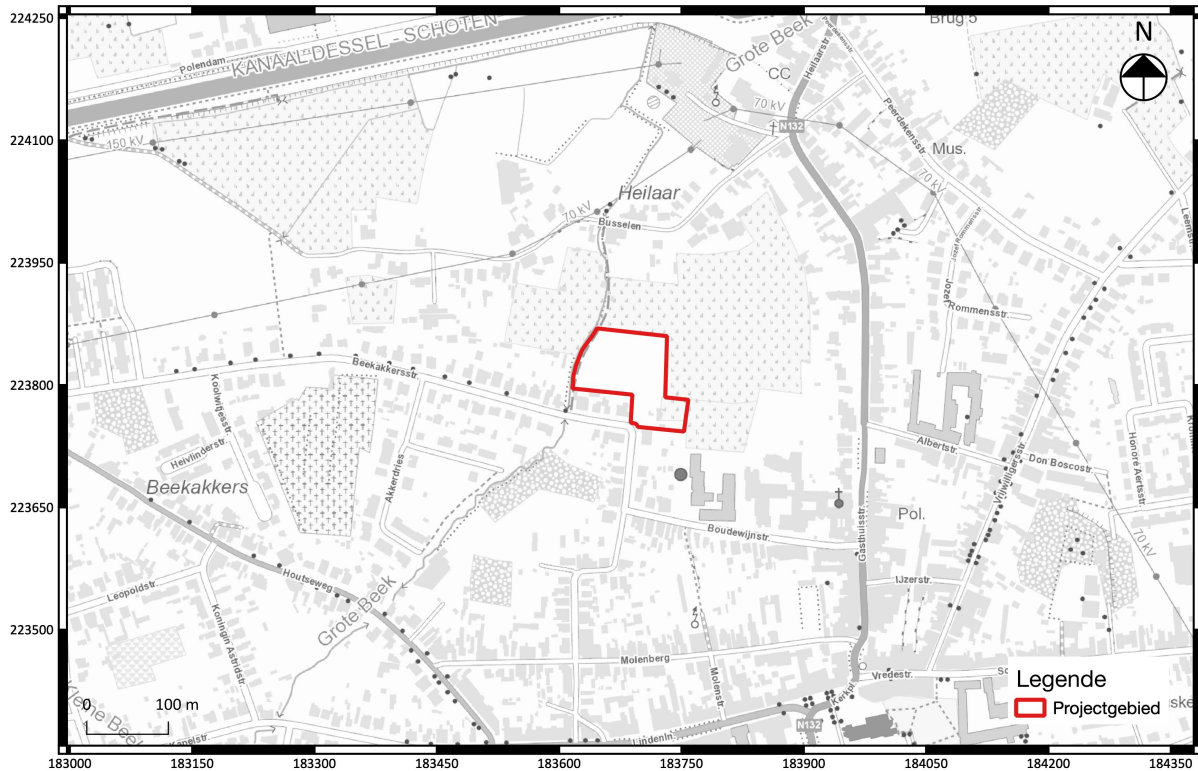

Fig. 3.1: Uittreksel van de topografische kaart met situering van het projectgebied (©Databank Ondergrond Vlaanderen).

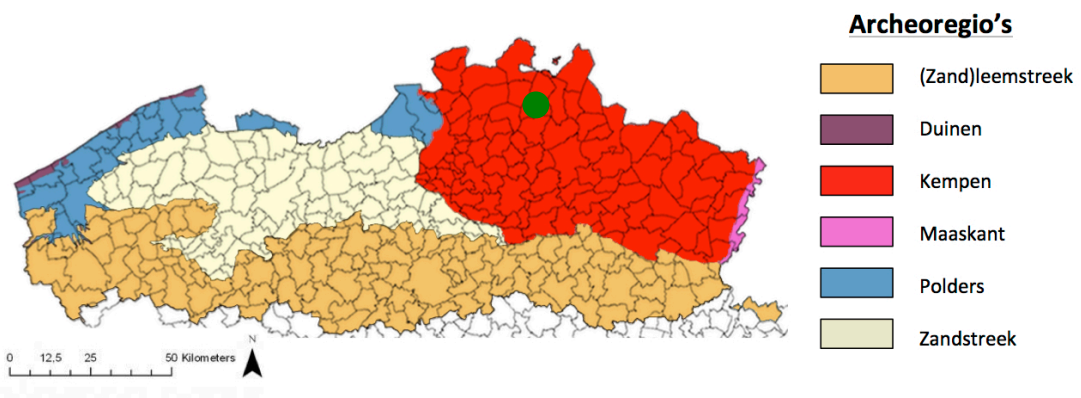

Fig. 3.2: Situering van het projectgebied binnen de verschillende Vlaamse archeoregio's¹⁸.

¹⁸ <https://onderzoeksbalans.onroerendergoed.be/onderzoeksbalans/archeologie>

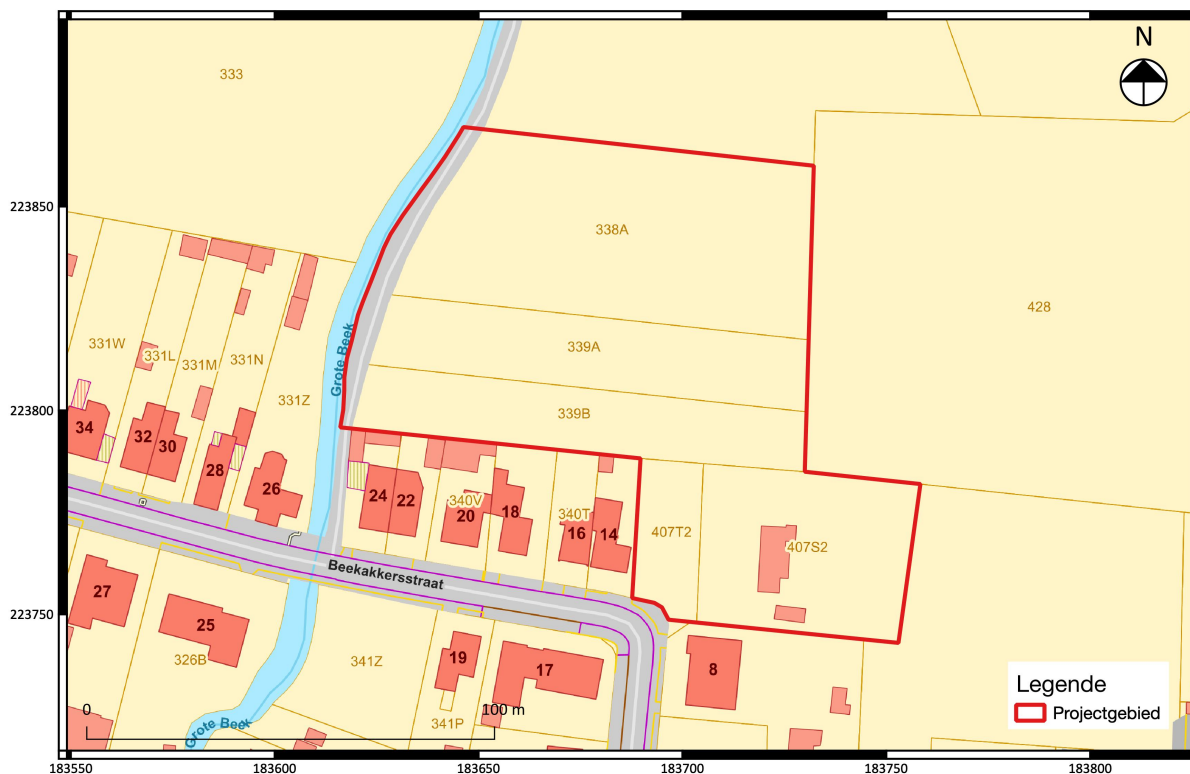

Fig. 3.3: Uittreksel van het kadasterplan met situering van het projectgebied (©CADGIS).

3.1.2 Archeologische voorkennis¹⁹

Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek tonen aan dat “het onderzoeksgebied een hoog archeologisch potentieel kent. Landschappelijk kent het terrein een gunstige ligging: op de cuesta, aan de rand van de Grote Beek. Het bureauonderzoek geeft aan dat een goede bewaring van het bodemarchief te verwachten is. Ook verschillende vondsten in de nabije omgeving van het onderzoeksgebied geven aan dat het archeologisch potentieel hoog is, met name voor archeologische sporen en vondsten uit de metaaltijden. Ook sporen uit de vroege en volle middeleeuwen zijn aanwezig in de ruimere omgeving van het onderzoeksgebied. Mogelijk komen ze ook voor binnen het onderzoeksgebied. Gezien het hoge archeologische potentieel is verder archeologisch vooronderzoek nodig.” De uitgevoerde landschappelijke boringen scheppen geen duidelijkheid over de bodembewaring.

3.1.3 Vraagstellingen en onderzoeksopdracht²⁰

Veldkartering kan aanwijzingen geven over te verwachten archeologische sporen in de ondergrond. Gezien de eerdere vondst van metalen voorwerpen in de ploeglaag in de omgeving van het onderzoeksgebied is het nodig om een veldkartering uit te voeren aan de hand van metaaldetectie. De veldkartering dient hoogstwaarschijnlijk nog gevolgd te worden door ander archeologisch vooronderzoek om de aard, datering en spreiding van de archeologische sporen in kaart te brengen en te evalueren. Gezien de eerdere vondst van metalen voorwerpen in de ploeglaag in de omgeving van het onderzoeksgebied is een voorafgaandelijke veldkartering door middel van metaaldetectie noodzakelijk voor vooronderzoek met ingreep in de bodem uitgevoerd wordt.

¹⁹ Programma van maatregelen bij de archeologienota (ID: 1281) p. 1

²⁰ Programma van maatregelen bij de archeologienota (ID: 1281) p. 3

3.1.4 Vooropgestelde onderzoeksmethode en -technieken²¹

Omdat de aanwezigheid van metalen vondsten uit de metaaltijden verwacht wordt, dient het terrein voor aanvang van archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem onderzocht te worden met een metaaldetector. Bij het verzamelen van metalen vondsten mag niet dieper gegraven worden dan het bovenste archeologische niveau. De metaaldetectie wordt uitgevoerd in regelmatige raaien. De afstand daartussen laat een terreindekkende detectie van metalen vondsten toe, evenals een adequate inzameling daarvan. Van iedere relevante vondst worden de x- en de y-coördinaten ingemeten met een nauwkeurigheidsgraad van minimaal 2 m.

3.1.5 Afwijkingen ten aanzien van de vooropgestelde onderzoeksstrategie en – methodes²²

Omwillen van de bestaande begroeiing en constructies op het zuidelijke deel van het terrein werd na het vaststellen van veel recente, niet ingezamelde, metaalvondsten (voornamelijk schroeven en spijkers) deze zone verder uitgesloten van de metaaldetectie (fig. 2.4). De begroeiing op de akker maakte het tevens onmogelijk om een veldprospectie te ondernemen, zodat enkel een metaaldetectie werd uitgevoerd. Duidelijk recente metaaldetectievondsten (zoals schroeven en een elektrische wekker) werden niet meegenomen en ingemeten.

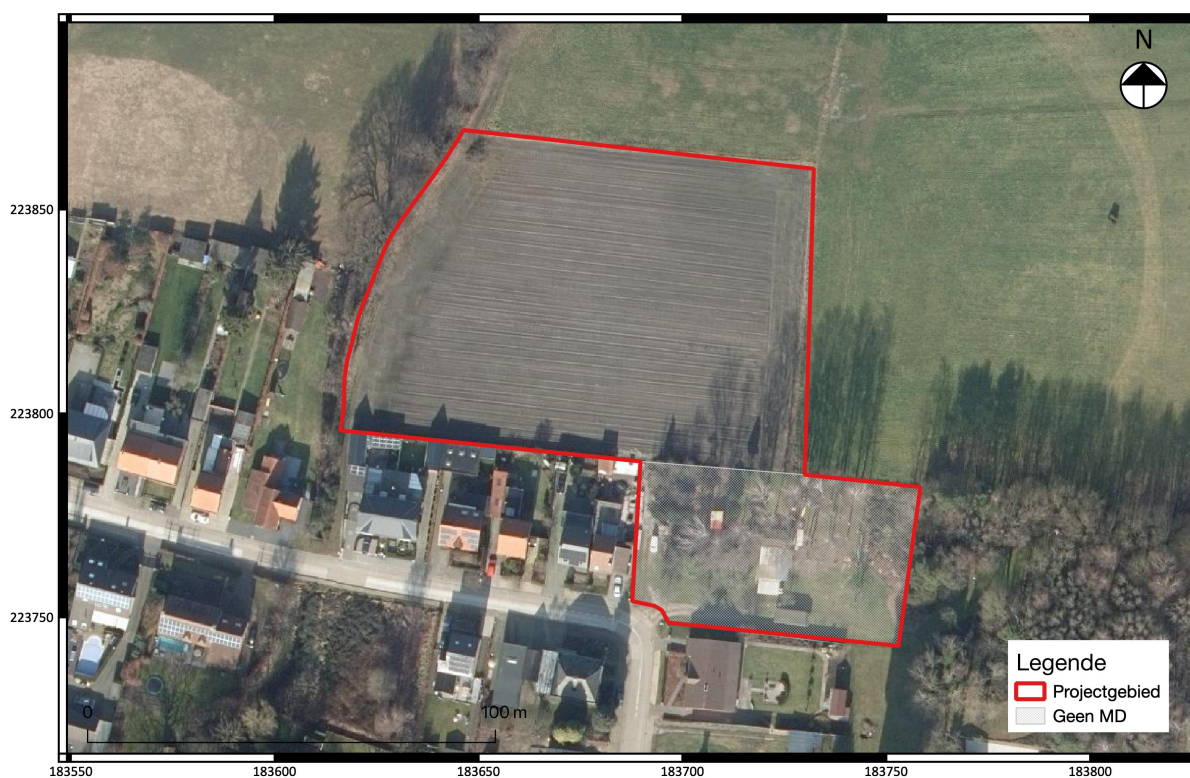

Fig. 3.4: Zone, uitgesloten voor MD op de meest recente luchtfoto.

²¹ Programma van maatregelen bij de archeologienota (ID: 1281) p. 4

²² Dit zijn afwijkingen ten opzichte van de vooropgestelde onderzoeksstrategie en -methodes die zijn opgenomen in het programma van maatregelen van de archeologienota (ID 1281).

3.2 Assessment

3.2.1 Determinatie van de vondsten

Hoewel op het terrein meer metaaldetectievondsten werden aangetroffen dan ingezameld (duidelijk recente vondsten werden niet ingezameld) blijft de oogst van 8 vondsten mager (fig 2.5). Rekening houden met het feit dat de meest van deze vondsten na wassen ook recent of quasi recent blijken te zijn. Slechts in 3 gevallen (MD 5, 7 en 8) zou men kunnen spreken van een archeologisch relevante vondst waarbij de vondsten kunnen dateren uit de tweede wereldoorlog. Het betreft een klein koperen plaatje (fig 2.6/links), een strip lood (fig 2.6/midden), en een aluminium verpakking met nog vermoedelijk een deel van de inhoud (fig 2.6/rechts). Duidelijk oudere vondsten werden niet aangetroffen. Opvallend zijn de 4 vondsten op de rand van de akker (fig 2.5/MD 5-8), waaronder dus de drie vondsten die uit de periode van WO2 kunnen dateren. Het is niet onwaarschijnlijk dat deze over de "haag" zijn gegooid. De beperkte "oogst" wijst er samen met de landschappelijke boringen op dat er mogelijk meer aan de hand is op het terrein.

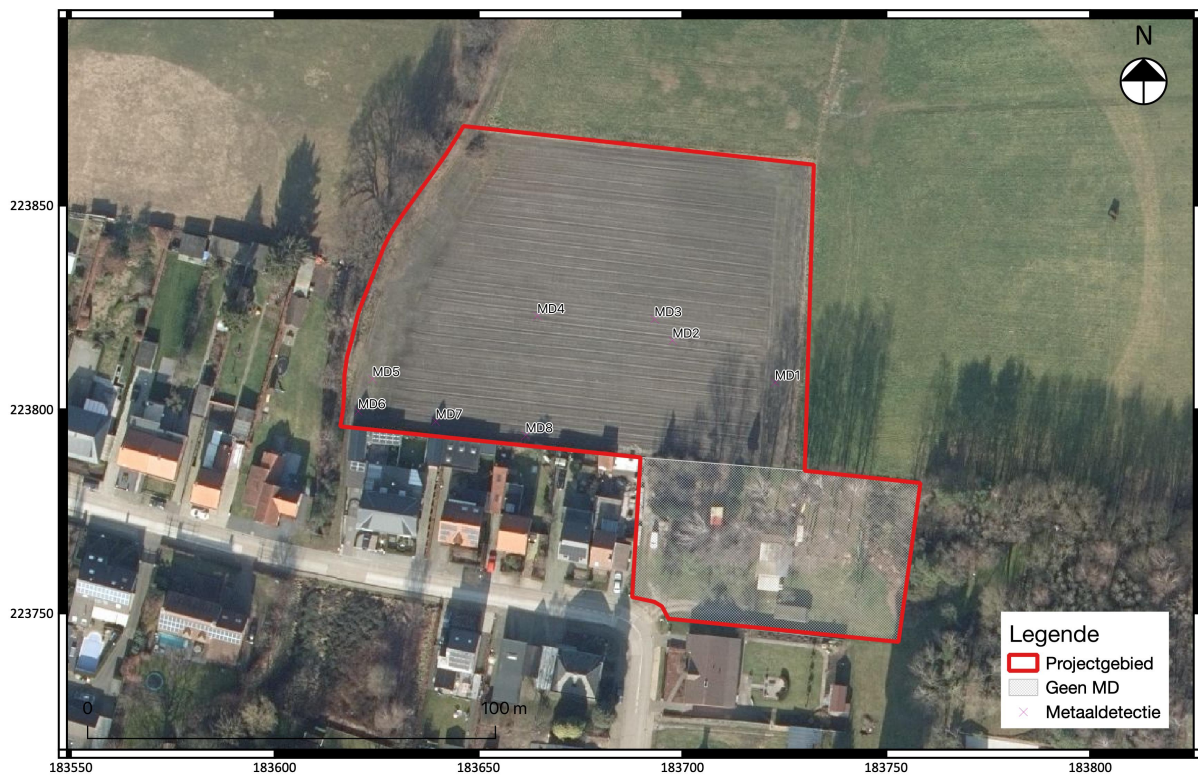

Fig. 2.5: Aanduiding van de aangetroffen metaaldetectievondsten op de meest recente luchtfoto.

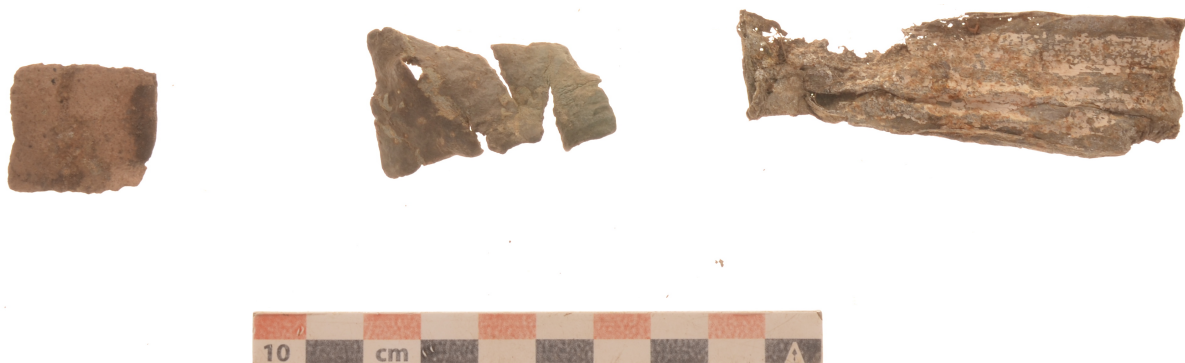

Fig. 3.6: Ingezamelde vondsten MD5, 7 en 8

3.2.2 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied

Op basis van de aangetroffen vondsten kan de aanwezigheid van een archeologische site niet bevestigd worden. Er werden geen vondsten aangetroffen die aansluiten met de gekende metaalvondsten uit de metaaltijden. Op basis van een metaaldetectie kan echter een site niet uitgesloten worden. Aangezien metalen voorwerpen eerder een zeldzaamheid zijn op een archeologische site van de middeleeuwen of ouder. Hierdoor is er ook maar een kleine kans dat metalen voorwerpen opgeploegd worden om detecteerbaar te zijn.

3.2.3 Impactbepaling van de geplande werken op het bodemarchief

Aangezien de metaaldetectie geen indicatie kan zijn voor de aan- of afwezigheid van een archeologische site kan er geen uitspraak gedaan worden over de impact op het bodemarchief door de geplande werken.

3.2.4 Potentieel op kenniswinst

Aangezien de metaaldetectie geen indicatie kan zijn voor de aan- of afwezigheid van een archeologische site blijft het oorspronkelijk potentieel op kenniswinst behouden. Er kan enkel gesteld worden dat op basis van het bureauonderzoek dit potentieel zeer hoog is.

3.2.5 Conclusie en afweging vervolgonderzoek

Aangezien de metaaldetectie geen indicatie kan zijn voor de aan- of afwezigheid van een archeologische site blijft het uitvoeren van proefsleuven nog een nuttig archeologisch onderzoek die binnen het projectgebied kunnen plaatsvinden.